

[Bjørn Westh]

re, end andre får dem, og uden for meget bureaukrati, så vi kunne komme i gang med arbejdet og ikke skulle vente i månedsvis, som man måtte oppe ved Farsø, da man på foranledning af forsøgsleder Vagn Østergaard iværksatte det første af den slags forsøg. Vi ser noget meget positivt i det arbejde, forsøgsleder Vagn Østergaard har taget initiativet til, og vi tror, det kan hjælpe på de tre problemer, jeg nævnte før.

I år er det 200-året for stavnsbåndets ophævelse. Man ophævede stavnsbåndet i 1788, bl.a. fordi de driftsfællesskaber, man havde dengang, var blevet for tyngende og man trængte til noget nyt, en anden måde at drive landbrug på. Det blev bl.a. til det selvejersystem, vi har i dag.

I dag må vi sige, at selvejersystemet har medvirket til meget godt og virket meget godt på mange måder, men alligevel ser vi i dag mange problemer inden for det selvejende landbrug. Der er tilbagekøb, refinansiering ved hvert generationsskifte, som bl.a. SF peger på i sit forslag, og der er de økonomiske problemer, der opstår fra tid til anden. Derfor er vores tanke, at man måske skulle sige her i 200-året for stavnsbåndets ophævelse: Skulle vi ikke prøve at slå det gode, vi kender fra selvejet, sammen med det gode, der kunne ligge i driftsfællesskaber, og her i 200-året prøve at kombinere de to former og så etablere det, vi kalder samdrift gennem gruppelandbrug?

Vi tror, vi kan nå noget ved det. Vi tror, vi kan nå noget ved, at landmanden får et arbejdsfællesskab. Vi tror, vi kan nå noget ved, at landmanden får et maskinfællesskab. Vi tror, landmanden kan opnå noget ved, at man får bedre sædskifte, bedre spredning af husdyrgødningen.

Det er kolossalt svært at være landmand. Det er kolossalt svært at vide alt om alt inden for landbruget. Hvis man er god til marken, er det ikke sikkert, man er god til svinene. Hvis man er god inde i kvægstalden, er det ikke sikkert, man er god til marken og til at passe bygninger og maskiner. Men går man sammen i et driftsfællesskab, har man en chance for at kombinere viden og på den måde få det mest mulige ud af det.

Jeg tror, det er noget, i hvert fald mange unge landmænd ville være meget interesseret i, og jeg håber derfor, at vi kan blive enige om at sætte mere skub i arbejdet med at få erfaringer på det område.

Det Radikale Venstres forslag er udtryk for, oplever jeg, at Det Radikale Venstre er utilfreds med, at regeringen har været så passiv, som den har været over for de problemer, vi føler tårner sig op, når vi er ude og diskutere med landmænd. Det synes jeg er meget prisværdigt af Det Radikale Venstre.

Men jeg må også sige, at Det Radikale Venstres forslag er lidt at dele tilskud ud med rund hånd. Hvad regner Det Radikale Venstre egentlig med at de forslag, Det Radikale Venstre her stiller i udsigt, må koste? Så sent som i går eller i forgårs var De Radikales gruppeformand, hr. Niels Helveg Petersen, meget ømskindet på finanslovens vegne vedrørende udgifterne på finansloven.

Derfor kunne det være rart, om Det Radikale Venstre i en sådan sag præciserede lidt mere, hvad det egentlig er for midler, Det Radikale Venstre vil sætte ind over for de problemer, vi her står over for. Jeg vil derfor gerne spørge hr. Larsen-Ledet: Hvad er det, man vil bruge på det her område?

Der er nogle af de ting, Det Radikale Venstre foreslår, jeg er enig i kan være udmærkede og nyttige. Der er refinansiering med indeksslån, som landbrugsministeren var inde på. Der er mulighederne for at lave en gældssaneringslov, og der er også andre ting. Det er også meget positivt, at Det Radikale Venstre peger på, at ingen af forslagene må føre til en kapitalisering, til stigende ejendomspriser.

Men for at det ikke bare skal være snak, må vi have lov at spørge Det Radikale Venstre: hvad regner Det Radikale Venstre egentlig med at det her skal koste?

SF's forslag går ud på oprettelse af en statsgaranteret jordbrugerfond. Jeg må sige, at i de bemærkninger, SF har til sit forslag, står der mange positive og gode ting, som jeg kan være enig i. Men det er lidt svært helt at få overblik over, hvad der ligger i SF's forslag. Også her: Hvad kommer det egentlig til at koste? Hvordan vil det virke på samfundsøkonomien?

SF fastslår, at produktivitet og effektivitet vil være noget af det vigtigste i en statsgaranteret jordbrugerfond. Men SF siger, at der på den anden side skal være råd til på en helt anden måde end nu at tage hensyn til de krav, naturen stiller, og ud fra de to fordringer vil SF så fastsætte nogle forpagtningsafgifter.